

Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul ve imza edilen (Dünya Meteoroloji Teşkilâtı) hakkındaki Sözleşmenin onanmasına dair kanun tasarısı ve Ulaştırma Komisyonu raporu (1/306)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 71 - 977, 6/532'

14 . II . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul ve imza edilen «Dünya Meteoroloji Teşkilâtı» hakkındaki Sözleşmenin onanmasına dair Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 23 . I . 1948 tarihinde Yüksek Melise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçe ve ilişikle-riyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
H. Saka

Gerekçe

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da toplanan Milletlerarası sivil havacılık konferansında akte-tilen ve 4749 sayılı Kanunla kabul edilmiş olan andlaşmada Türkiye Cumhuriyeti meteoroloji teş-ki-lâtına da birtakım Milletlerarası hizmetler yükletilmiştir. O tarihten bugüne kadar bu andlaşma esaslarına dayanılarak Hükümetimizle diğer hükümetler arasında sivil hava seferleri hakkında birçok andlaşmalar yapılmış ve hava seferlerine de başlanmış bulunmaktadır.

Milletlerarası sivil havacılık teşkilâtının bilhassa meteoroloji işlerinde daha yakın ve sıkı bir iş birliği sağlamak amaciye merkezi Lozan'da bulunan Milletlerarası meteoroloji organizasyonu- nun teşekkül ve hizmetlerinde bâzı değişiklikler ve düzenlemeler yapılmasına lüzum görülmüştür.

1947 Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında Toronto ve Vaşington'da toplanan milletlerarası mete-oro-oloji teşekkülleri ve müdürleri ve teknik uzmanlarının kongre ve konferanslarında bu hususları düzenleyici teknik ve idari tedbirler alınmış, bu arada Vaşington konferansında 75 devlet ve hü-kümet temsilcileri tarafından milletlerarası meteoroloji teşkilâtının da hiçbir millet hariç kalma-mak şartıyla bir «Dünya meteoroloji teşkilâtı» adı altında çalışması uygun görülmüş ve bu mak-satla hazırlanan örneği ilişik sözleşme kabul ve imza edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Meteoroloji teşkilâtının da kuruluşundan beri olduğu gibi dünya mete-oro-oloji teşkilâtı arasındaki yerini kaybetmemesi ve dünya meteoroloji işlerinde bilhassa yukar-da arzolunan andlaşmalar gereğince memleketimiz üzerinde yapılmakta olan yabancı hava sefer-leriyle millî hava, kara ve deniz seferlerinde karşılıklı hizmet ve faydalanma haklarına sahip ola-bilmesi için bu sözleşme gereğince hükümeti temsilen üye olmakta devam etmesi zaruri görülmüş-tür.

Bu itibarla milletlerarası meteoroloji teşkilâtı genel sekreterliğinden gönderilmiş olan ilişik sözleşmenin onanmasına ait kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/306

Karar No. 16

25 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul edilen «Dünya Meteoroloji teşkilâtı» hakkındaki Sözleşmenin onanmasına dair Dışişleri Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 23 . I . 1948 tarihli kararıyla Büyük Millet Meclisine sunulan ve Yüksek Başkanlıkça komisyonumuza havale olunan Kanun tasarısı ile Sözleşme komisyonumuzun 10 . V . 1949 günündeki birleşiminde Meteoroloji Genel Müdürü ve Müdür yardımcısı hazır oldukları halde okunup incelendi.

Meteoroloji teşkilâtımızın çalışmaları hakkında Genel Müdürün komisyonumuza verdiği malûmat ve izahata göre :

10 Şubat 1937 tarihinde kabul olunan 3127 sayılı Kanunla o zamana kadar Bayındırlık, Millî Savunma, Sağlık ve Tarım Bakanlıklarına bağlı olan mülki ve askerî rasat teşkilâtının birleştirilerek, hava ve iklim rasat ve istidlalleri yapmak ve bunları yayınlamak, Milletlerarası rasat emisyonları almak ve vermek, hava harita ve plânlarını yapmak ve Milletlerarası meteoroloji çalışmalarına iştirak etmek vazifelerini görmek üzere teşkil edilmiş olan «Türkiye Cumhuriyeti Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü» tarafından memleketimizde bugüne kadar 75 büyük, 90 küçük meteoroloji istasyonu ile üç deniz seviyesi istasyonu açılmış olduğu, büyük istasyonlarda günde beş defa hava rasatları yapılarak telsizle yayımlandığı, ayrıca (Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Eskişehir) İstasyonlarında (Rüzgâr sondajları) yapıldığı ve bunların Milletlerarası şifre ile günde üç defa yayınlanmakta olduğu, bundan başka (Ankara'da Etimesut) ve (İstanbul'da Yeşilköy) Meteoroloji istasyonlarında Milletlerarası standart usullere göre havanın bozulma ve düzelme temayüllerini ve olağanüstü hava olaylarını istidlal ve takip etmek için çalışıldığı ve ayrıca şimdilik günde birer defa olmak üzere (Radyo zonde) denilen balonlu âletlerle hava tazyiki ve suhnet ve rutubet derecelerinin ölçülmekte olduğu ve bu hu-

suslardaki meteoroloji çalışmalarımızın mali imkânların darlığı ve teknik personelin mahdudiyeti dolayısıyla kemiyet bakımından az olmakla beraber keyfiyet bakımından meteoroloji sahasında ilerlemiş olan diğer memleketlerin faaliyetleri derecesinde yüksek ve verimli bulunduğu ve rasat yayınlarmızla hava hartalarından memleket içi ve Milletlerarası hava seferlerinde birçok faydalar sağlandığı ve gerek keyfiyet, gerek kemiyet itibarıyla meteoroloji çalışmalarımızın daha ziyade gelişmesini sağlayıcı tedbirlerin sivil ve askerî hava dairelerimizle Meteoroloji İdaresimizin o uzmanlarından mürekkep bir heyet tarafından incelendiği ve bu hususta hazırlanan bir raporun da Başbakanlığa sunulduğu anlaşılmıştır.

Meteoroloji İdaresinin rasatlarından ve yayınlarmızdan deniz seferlerinde de faydalar sağlanmakta olduğu tabii olmakla beraber hava olaylarının denizciliğimiz üzerinde fiili ve hakiki tesir derece ve nispetlerini de ayrıca tâyin ve tesbit edebilmek için meteoroloji teşkilâtımızla Devlet Denizyolları İşletme Genel Müdürlüğüne bağlı bulunan fenerler ve can ve gemi kurtarma servisleri arasında karşılıklı, sıkı ve düzenli bir iş birliğinin yapılması da Komisyonumuzca çok faydalı ve lüzumlu bir tedbir olarak mütalâa edilmiştir.

Meteoroloji İdaresimiz, merkezi (Lozan) Şehrinde olan ve henüz kendisine mahsus bir statüsü de tanzim edilmemiş bulunan «Milletlerarası Meteoroloji teşkilâtı» na üye olarak dâhil olmuş ve her yıl muayyen miktardaki üyelik aidatının da ödenmesine devam olunmuştur.

Bundan başka 5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanununla onanan 7 Aralık 1944 tarihli «Şikago Havacılık Anlaşmaları» ndaki hükümlere göre Meteoroloji İdaresimiz, standart rasat usulleri ile meteorolojik malûmatı toplamak ve bunları yaymak ve almak, hava harta ve plânları yapmak hususunda ahdi vazife ve vecibeleri esasen deruhde etmiş bulunmaktadır.

Tasarının gerekçesinden ve Meteoroloji Genel Müdür Yardımcısının verdiği izahattan anlaşıldığı üzere :

Milletlerarası sivil havacılık faaliyetlerinde ve bilhassa meteoroloji işlerinde daha yakın ve sıkı bir iş birliği sağlamak amacıyla Lozan Şehrindeki «Milletlerarası Meteoroloji teşkilâtı» nda bazı değişiklikler ve düzenlemeler yapılması lüzumlu görülmüş ve bu maksatla 1947 Ağustos ayında Kanada'da (Toronto) Şehrinde bir kongre yapıldığı gibi 1947 Eylül ve Ekim aylarında da Birleşik Amerika'da (Washington) Şehrinde Milletlerarası meteoroloji teşekküllerinin müdürlerinden ve uzmanlarından 75 delegenin hazır bulunmuş olduğu son konferans toplanmıştır.

Hükümetimizin de Meteoroloji Genel Müdür Yardımcısını delege göndermek suretiyle iştirak etmiş olduğu (Vaşington konferansı) 22 Eylül 1947 ile 7 Ekim 1947 tarihleri arasında çalışmıştır. Bu konferansta bütün dünya Devletlerini içine almak suretiyle bir «Dünya Meteoroloji teşkilâtı» kurulması hakkında teşkilât Başkanlığı ile Genel Sekreterlik tarafından yapılan teklif uygun görülerek bu hususta seçilmiş olan bir komite tarafından hazırlanan (Sözleşme) konferansta mevcut bulunan bütün üye Devletlerin delegeleri tarafından kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş olan bu sözleşme 11 Ekim 1947 tarihinde imza yetkisini haiz olan delegeler tarafından imza edilmiş ise de konferanstaki delegemizin imza yetkisi bulunmadığından sözleşmenin tarafımızdan imzası o tarihte yapılmamıştır.

Komisyonomuzca incelenmiş olan dosyasına göre de :

Sözleşme ile Kanun tasarısının komisyonomuzdan önce Dışişleri Komisyonunda incelenmesi esnasında Dışişleri Bakanının verdiği izahattan Hükümetimizin bu sözleşmeye sonradan iltihak etmiş olduğu zehabı hâsıl olarak dosyasında da bu keyfiyeti bildirir resmî bir vesika bulunmadığı ve kanun tasarısının da ona göre yazılmadığı mütalâasıyla dosyanın tamamlanmak üzere Başbakanlığa iadesine karar verildiği ve Yüksek Başkanlıkça 18 . V . 1948 tarihli ve 2098 - 2707 sayılı yazı ile dosyanın Başbakanlığa gönderildiği, Başbakanlığın 5.VI.1948 tarihli ve 977-71 sayılı karşılık yazısında da :

bu sözleşmenin delegelerce imzalandığı 11 Ekim 1947 tarihinden itibaren 120 gün süre ile imzaya açık tutulduğu 35 nci maddenin hükmünden bulunmakla bu hükme nazaran sözleşmeye iltihak değil, belki esasen kabul olunmuş olan sözleşmenin imzası mevzuubahis olduğu, dünya meteoroloji teşkilâtı Genel Sekreterliği tarafından sözleşmenin aslının diploması yoluyla 7 Şubat 1948 tarihine kadar imzası teklif olunduğu ve Bakanlar Kurulunun 16 . II . 1948 tarihli ve 3-7064 sayılı kararıyla sözleşmeyi Hükümetimiz adına imza etmek hususunda kendisine yetki verilmiş olan Vaşington Büyük Elçisi Hüseyin Ragıp Baydur tarafından 7 Şubat 1948 tarihinde imza edilmiş olduğu bildirilmiştir.

Komisyonomuzca okunup incelenmiş olan « Dünya Meteoroloji teşkilâtı sözleşmesi » nin sırasıyla (teşkilâtın kuruluşu, amaçları, üyeleri, unsurları, Başkanlıklara ve icra komitesine seçilebilme, Dünya Meteoroloji kongresi ve vazifeleri, kongrenin çalışma usulü, İcra Komitesi ve vazifeleri, icra komitesinin çalışma usulü, meteoroloji bölge birlikleri ve vazifeleri, teknik komisyonlar ve vazifeleri, Genel Sekreterlik, Maliye işleri, Dünya meteoroloji teşkilâtının Birleşmiş Milletler teşkilâtına bağlanması, teşkilâtın üye Devletler arazisi içinde kanuni ehliyetleri, imtiyaz ve masuniyetleri, sözleşmede tadiller yapılması, yorumlar ve ihtilâflar, teşkilâttan çekilebilme, üyelerin hak ve imtiyazlarının tâliki, sözleşmenin imza ve tasdiki, sözleşmeye iltihak, sözleşmenin yürürlüğe girmesi) hususları hakkındaki hükümleri ihtiva etmek üzere (20 bölümde 35 maddeden) mürekkep bir sözleşme mahiyetinde olduğu ve 7 Aralık 1944 tarihli « Şikago havacılık anlaşmaları ile âkid Devletlerce esasen kabul edilmiş bulunan veebe ve taahhütlere ilâve suretinde yeni bir veebe ve taahhüdün bu sözleşmede mevzuubahis olmadığı da görülmüştür. »

Komiyon kararı :

Devlet Meteoroloji teşkilâtımızın kuruluşundan beri olduğu gibi dünya memleketleri meteoroloji teşkilâtı içindeki yerini muhafaza etmesi ve diğer birçok memleketlerle aktedilen ve edilemekte olan hava ulaştırmaları anlaşmaları gereğince memleketimiz havayollarından geçen ve hava meydanlarımıza uğruyan yabancı hava seferleriyle memleket için hava, kara ve deniz ulaştırmaçılığımızda meteoroloji sa-

hasındaki hizmetlerden ve teknik terakkilerden müteakabilen faydalanma haklarına sahip olabilmesi için Hükümetimizin, dünya meteoroloji teşkilâtına üye olmakta devam etmesi zaruri görülmüş ve akit ve imza olunan sözleşmenin onanması için Hükümetçe hazırlanan kanun tasarısının Büyük Millet Meclisine sunulmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul edilen (Sözleşme) yukarda etraflı surette beyan olunduğu veçhile Hükümetimizce 7 Şubat 1948 tarihinde imza edilmiş olmakla bu ciheti sarih surette belirtmek üzere tasarının başlığı ile birinci maddesindeki (Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul) ifadesinden sonra (ve 7 Şubat 1948 tarihinde imza edilen) ibaresinin ilâve olunması lüzumlu görülmüş ve bu düzeltmeler yapılmıştır.

Hükümet tasarısının ikinci ve üçüncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Büyük Millet Meclisine arz olunmak üzere
Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Çoruh	Niğde	Erzurum
A. R. Erem	V. Sarıdal	S. Altuğ
Ankara	Aydın	Çanakkale
İ. R. Ayazlı	M. Aydın	B. Gökçen
Edirne		İstanbul
M. Edip Ağaoğulları		Orgl. C. Toydemir
İmzada bulunamadı		
İzmir		Kars
Dr. Kâmuran Örs		Ş. Karacan
İmzada bulunamadı		
Kayseri		Kütahya
F. Seler		A. Bozbay
İmzada bulunamadı		
Ordu	Ordu	Samsun
Dr. V. Demir	H. Gökdalay	Y. Kalgay
	Sivas	
	H. Işık	
	İmzada bulunamadı	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul ve imza edilen «Dünya Meteoroloji Teşkilâtı» hakkındaki Sözleşmenin onanmasına dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul ve imza edilen «Dünya Meteoroloji Teşkilâtı» Sözleşmesi onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>H. Saka</i>	Başb. Yardımcısı
	<i>Barutçu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Münir Birsal</i>	<i>M. H. Göle</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>N. Sadak</i>	<i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>R. Ş. Sirer</i>	<i>Güleğ</i>
Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>C. Ekin</i>	<i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Ş. Adalan</i>	<i>T. Coşkan</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>M. N. Gündüzalp</i>
Çalışma Bakanı	
<i>T. B. Balta</i>	

ULAŞTIRMA KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul ve 7 Şubat 1948 tarihinde imza edilen «Dünya Meteoroloji Teşkilâtı» hakkındaki Sözleşmenin onanmasına dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — Vaşington'da 11 Ekim 1947 tarihinde kabul ve 7 Şubat 1948 tarihinde imza edilen «Dünya Meteoroloji Teşkilâtı» Sözleşmesi onanmıştır.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÜNYA METEOROLOJİ TEŞKİLÂTI SÖZLEŞMESİ

Bütün dünyada meteoroloji çalışmalarını düzenliyerek aynı şekilde yapılmasını ve daha verimli olmalarını sağlamak ve çeşitli insani faaliyetlerin faydası uğruna memleketler arasında meteoroloji haberlerinin tesirli bir surette teatisini teşvik etmek üzere âkîd devletler oğ birliğiyle aşağıdaki sözleşmeyi karar altına almışlardır :

Bölüm : I

Kuruluş

Madde — 1

Dünya Meteoroloji Teşkilâtı (Aşağıda teşkilât diye anılmaktadır) İşbu sözleşme ile kurulmuştur.

Bölüm : II

Madde — 2

Amaçlar

Teşkilâtın amaçları şunlardır-

- a) Meteoroloji rasatları ve meteoroloji ile ilgili sair jeofizik rasatlar yapacak istasyon şebekeleri kurulması uğrunda dünya ölçüsünde iş birliğini kolaylaştırmak ve meteoroloji servisleri sağlamakla ödevli meteoroloji merkezlerinin kurulmasını ve idamesini teşvik etmek ;
- b) Meteoroloji haberlerinin süratle teatisi için usuller kurulmasını ve idamesini teşvik etmek ;
- c) Meteoroloji rasatlarının normalleştirilmesini teşvik ve yapılan rasat ve istatistiklerin hep aynı şekilde yapılmasını sağlamak ;
- d) Meteorolojinin tayyarecilikte, denizlerde seyrüseferde, ziraatte ve insani faaliyetin diğer kollarında uygunlanmasını teşvik etmek ;
- e) Meteoroloji araştırmalarını ve öğretimini teşvik etmek ve bu alanlarda milletlerarası meselelerin düzenlenmesine yardım etmek ;

Bölüm : III

Teşekkül

Madde — 3.

Üyeler

İşbu sözleşme hükümlerine göre aşağıda gösterilenler teşkilâta üye olabilirler :

- a) 22 Eylül 1947 de Washington, D. C. de toplanmış olan Milletlerarası Meteoroloji Teşkilâtı Müdürler Konferansında temsil edilip ismi ek I de yazılı bulunan ve işbu Sözleşmeyi imza ederek madde 32 mucibince tasdik veya 33 ncü madde mucibince iltihak eden her Devlet.
- b) Meteorolojik servise malik bulunan ve 33 ncü madde hükümlerine göre işbu Sözleşmeye iltihak eden Birleşmiş Milletlerin her üyesi ;
- c) Milletlerarası münasebetlerinin sevkü idaresinden tam mânâsiyle mesul ve meteorolojik servise malik bulunan ve fakat işbu Sözleşmenin ek I de ismi olmayan ve kabulü için teşkilât sekreterliğine bir talepname tevdi edip talebi teşkilâtın bu maddenin (a), (b), (c), fıkralarında mezkûr üyelerinin

üçte ikisi tarafından tasvip edildikten sonra, işbu Sözleşmenin 33 ncü maddesi mucibince iltihak eden her Devlet;

d) İsmi ilişik ek II de yazılı olup kendisine has meteoroloji servisi bulunduran ve 34 ncü maddenin (a) fıkrası mucibince namına işbu Sözleşme Milletlerarası münasebetlerinden mesul olan ve 22 Eylül 1947 de Washington D. C. de toplanan Milletlerarası Meteoroloji Teşkilâtı Müdürleri Konferansında temsil edilip adları ek I de mezkûr bulunan Devlet veya Devletler tarafından tatbik edilecek her ülke veya ülke grubu;

e) Kendine has meteoroloji servisi bulunduran ve fakat ismi ek II de zikredilmiş olmadığı gibi Milletlerarası münasebetlerinin sevk ve idaresinden mesul bulunmayan ve namına işbu Sözleşmenin 34 ncü maddesinin (b) fıkrası mucibince tatbik edilecek olan talepnameyi Milletlerarası münasebetlerinden mesul üye tarafından takdim edilmek ve talebi bu maddenin (a), (b), ve (c) fıkralarında mezkûr üyelerin üçte ikisi tarafından tasvip olunmak şartıyla her ülke veya ülke grubu;

f) Hususi meteoroloji servisi bulundurup Birleşik Milletlerce idare edilen ve 34 ncü madde mucibince Birleşik Milletler tarafından hakkında işbu Sözleşme hükümleri tatbik olunan vesayet altındaki her ülke veya ülke grubu.

Üye olarak kabul olunmak için teşkilâta yapılacak taleplerde, bu maddenin hangi fıkrası gereğince kabul edilmek istenildiği tasrih edilmelidir.

Bölüm : IV

Teşkilât

Madde — 4.

a) Teşkilât şu unsurlardan mürekkeptir :

1. Dünya Meteoroloji Kongresi (Aşağıda kongre diye anılmaktadır);
2. İcra komitesi;
3. Meteoroloji Bölge birlikleri (Aşağıda bölge birlikleri diye anılmaktadır);
4. Teknik komisyonlar;
5. Sekreterlik.

b) Teşkilâtın bir başkanı ve iki as başkanı olacaktır. Bunlar aynı zamanda kongre ve icra komitesinin de başkan ve as başkanlarıdır.

Bölüm : V

Seçilebilme

Madde — 5.

a) Teşkilâtın başkanlık ve as başkanlığına, bölge birliklerinin başkanlık ve as başkanlığına ve işbu Sözleşmenin madde 13, fıkra (c) sindeki hükümler baki olmak şartıyla icra komitesi üyeliklerine ancak teşkilât üyelerinin Meteoroloji Servisi, müdürleri seçilebilirler.

b) Teşkilât bürosu üyeleri ve icra Komitesi üyeleri vazifelerinin ifasında kendilerini teşkilâtın ferdi üyelerinin değil, fakat bizzat teşkilâtın mümessilleri telâkki edeceklerdir.

Bölüm : VI

Dünya Meteoroloji Kongresi

Madde — 6.

Kuruluş

a) Kongre, teşkilâtın en yüksek organıdır ve üyeleri temsil eden delegelerden teşekkül eder. Üyelerden her biri delegelerinden Meteoroloji Servisinin Müdürü olması gereken birini baş delege tâyin eder.

b) Teknik temsilin mümkün olduğu kadar geniş tutulmasını temin edebilmek için herhangi bir meteoroloji servisi müdürü veya sair herhangi bir kimse, başkan tarafından kongrede hazır bulunmaya ve tartışmalara iştirake davet edilebilir.

Madde — 7

Vazifeler

Kongrenin vazifeleri şunlardır :

a) Teşkilâtın çeşitli organlarının bünye ve vazifelerini işbu sözleşme hükümleri çerçevesi içinde tesbit eden genel bir tüzük tanzim etmek;

b) Bizzat kendi iç tüzüğünü tanzim etmek;

c) İşbu sözleşmenin müteakiben madde 18, fıkra (e) ve madde 19, fıkra (c) hükümlerine göre seçilen bölge birlikleri ve teknik komisyonlar başkan ve asbaşkanları müstesna sözleşmenin madde 10, fıkra (a) (4) hükümlerine göre teşkilâtın başkan ve asbaşkanlarıyla icra komitesinin diğer âzalarını seçmek;

d) Meteoroloji usul ve tatbikatına dair teknik tüzükler kabul etmek;

e) Teşkilâtın, işbu sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen amaçlarına varmak üzere umumi mahiyette tedbirler almak;

f) Teşkilâtın salâhiyeti dâhilindeki meseleler hakkında üyelere tavsiyelerde bulunmak;

g) Teşkilâtın her organına, işbu sözleşme çerçevesi içinde o organa ait olan meseleleri havale etmek;

h) İcra komitesinin rapor ve faaliyetlerini tetkik ve bu bapta faydalı görülen her türlü tedbirlere başvurmak;

i) 18 nci madde hükümleri gereğince bölge birlikleri kurmak, bunların coğrafya bakımından hududunu tesbit etmek, faaliyetlerini düzenlemek ve tavsiyelerini tetkik etmek;

j) Madde 19 hükümleri gereğince teknik komisyonlar kurmak, salâhiyetlerini tâyin etmek, faaliyetlerini düzenlemek ve tavsiyelerini tetkik etmek;

k) Teşkilât sekreterliğinin merkezini tesbit etmek;

l) Teşkilât amaçlarına faydalı olabilecek başka herhangi bir bir tedbire başvurmak.

Madde — 8.

Kongre kararlarının yerine getirilmesi

a) Üyeler, kongre kararlarının yerine getirilmesi için bütün gayretleriyle çalışacaklardır.

b) Bununla beraber kongre tarafından kabul olunan teknik bir karara ait herhangi bir hususun yerine getirilmesi bir üye imkânsız görülürse bu üyenin teşkilât genel sekreterine içinde bulunduğu imkânsızlığın muvakkat veya katî olup olmadığını ve sebeplerini bildirmesi gerekir.

Madde — 9.

Toplantılar

Kongre dört yılı aşmayan aralarla toplanır ve devletler kongre veya icra komitesi kararıyla gönderilir.

Madde — 10.

Oy verilisi

a) Kongre kararlarında her kongre üyesinin bir oyu vardır; bununla beraber ancak madde 3, fıkra (a), (b) ve (c) de tasrih edilen ve teşkilâtın üyeleri bulunan devletler (aşağıda devletler, üyeler diye anılmaktadır); aşağıki konular üzerinde oylarını kullanmak hakkına malikdirler :

1. İşbu sözleşmenin değişmesi veya yorumlanması, veya yeni bir sözleşme için teklifte bulunulması hakkında;

2. Teşkilât üyeleriyle ilgili meseleler hakkında;

3. Birleşik Milletler ve hükümetlerarası diğer teşkilâtlar ile münasebetler hakkında;

4. Teşkilât başkan ve asbaşkanları bölge birlikleri başkan ve asbaşkanlarından maada icra komitesi üyelerinin seçimi hakkında.

b) Teşkilâta her hangi bir vazifeye seçilme, verilen oyların âdi çoğunluğu ile olur, bunun hariçinde kongre kararları lehte ve aleyhte verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile alınır. Bununla beraber işbu fıkradaki hükümler 3, 25, 26 ve 28 nei maddeleri gereğince alınan kararlar hakkında uygulanmaz.

Madde — 11

Ekseriyyet nıسابı

Kongre toplantılarında ekseriyyet nıسابı olabilmesi için üyelerin çoğunlukla hazır bulunmaları lâzımdır. Kongrenin, madde 10, fıkra (a) da zikredilen konular hakkında kararlar alınan toplantılarında Devlet olan üyelerin çoğunlukla hazır bulunmaları gerekir.

Madde — 12

Kongrenin ilk toplantısı

İşbu Sözleşme meriyete geçtikten sonra Milletlerarası Meteoroloji Teşkilâtının Meteoroloji Komitesi Başkanının derhal yapacağı davet üzerine kongre ilk defa toplanacaktır.

Bölüm : VII

İcra komitesi

Madde — 13

Kuruluş

İcra komitesi şu kimselerden mürekkep olacaktır :

a) Teşkilât başkanı ve asbaşkanlarından;

b) Bölge birlikleri başkanlarından ve bazı başkanlar hazır bulunmadıkları takdirde tüzükte deriş edilmiş olduğu üzere bunların vekillerinden;

c) Teşkilât üyelerinin meteoroloji servisi müdürleri veya bunların vekillerinden, adedleri bölgeler adedine eşit olmak üzere ve teşkilât başkanı ve asbaşkanları da dâhil olduğu halde hiçbir bölgenin icra komitesi üyelerinin üçte birinden fazla üyesi olmamak şartıyla.

Madde — 14

Vazifeler

İera komitesi, kongrenin iera organıdır. Ve vazifeleri şunlardır :

- a) Kongre kararlarının uygulanmasına nezaret etmek;
- b) Teknik tüzüklerle ilgili olup tetkikleri gereken meseleler hakkında teknik komisyonlardan gelen tavsiyeleri kabul etmek; şu kadar ki, alâkalı her bölge birlikleri iera komitesince kabullerinden evvel bu kararlar hakkında tasvip veya ademitasviplerini bildirmekte serbesttirler.
- c) Teknik mahiyette malûmat ve mütalâalar serdetmek ve meteoroloji alanında mümkün olan her türlü teknik yardımda bulunmak;
- d) Milletlerarası meteorolojiyi ve meteoroloji servislerinin işlemlerini ilgilendiren her türlü meseleleri tetkik ve bu hususlarda tavsiyelerde bulunmak;
- e) Kongre gündemini hazırlamak ve çalışma programlarının tesbitinde bölge birlikleriyle teknik komisyonlara yol göstermek;
- f) Her kongre toplantısında faaliyetleri hakkında bir rapor vermek;
- g) İşbu Sözleşmenin bölüm XI deki hükümler gereğince teşkilâtın malî idaresini sağlamak;
- h) Kongre tarafından tevdi edilen veya işbu Sözleşme hükümlerine göre uhdesine düşen diğer bütün vazifeleri yerine getirmek.

Madde — 15

Toplantılar

İera komitesi hiç olmazsa yılda bir defa toplanır. Toplantı mahal ve tarihi, komitenin diğer üyelerinin mütalâasında göz önünde tutularak teşkilât başkanı tarafından tesbit edilir.

Madde — 16

Oy verilmiş

İera Komitesi kararları lehte ve aleyhte verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile alınır. Bir üyenin üzerinde birden fazla üyelik olsa da iera komitesinin her üyesi ancak bir oya sahiptir.

Madde — 17

Ekseriyet nıسابı

İera komitesi üyelerinin çoğunlukla hazır bulunmalarıyla ekseriyet nıسابı hâsıl olmuş olur.

Bölüm : VIII

Bölge birlikleri

Madde — 18

- a) Bölge birlikleri şebekelerinin tamamı veya bir kısmı o bölgede bulunan teşkilât üyelerinden mürekkeptir;
- b) Teşkilât üyeleri dâhil bulunmadıkları bölge birlikleri toplantılarında hazır bulunmak, tartışmalara katılmak, kendi meteoroloji servislerine ait olan meseleler hakkında görüşlerini bildirmek haklarına maliktirler. Ancak oy vermeye hakları yoktur.
- c) Bölge birlikleri icabettiği kadar sık toplanırlar. Toplantı mahal ve tarihi teşkilât başkanının da muvafakatı ile bölge birlikleri başkanları tarafından tesbit edilir.
- d) Bölge birliklerinin vazifeleri şunlardır:
 - I) Kongre ve iera komitesi kararlarının kendi bölgelerinde uygulanmasını teşvik etmek;

- ii İcra komitesince kendilerine havale olunan her meseleyi tetkik;
- iii Genel menfaate uygun konular üzerinde tartışmalar yapmak ve kendi bölgelerinde meteoroloji faaliyetlerini ve bunlarla münasebetli diğer faaliyetleri düzenlemek;
- iv Teşkilâtın yetkisi içinde olan meselelerle ilgili olmak üzere kongreye ve icra komitesine tavsiyelerde bulunmak;
- v Kongrece kendilerine tevdi edilebilecek diğer bütün vazifeleri yerine getirmek.
- e) Her bölge birliği başkanını ve başkan vekilini kendi seçer.

Bölüm : IX

Teknik Komisyonlar

Madde — 19

- a) Teşkilâtın yetkisi içinde olan her hangi bir meseleyi tetkik etmek ve o konuda kongreye ve icra komitesine tavsiyelerde bulunmak üzere kongre teknik bilirkişilerden mürekkep komisyonlar teşkil edebilir.
- b) Teşkilât üyeleri teknik komisyonlarda kendilerini temsil ettirmek hakkına malikdirler.
- e) Her teknik komisyon başkan ve asbaşkanı kendi seçer.
- d) Teknik komisyon başkanları oya iştirak hakları olmaksızın kongre ve icra komitesi toplantılarında hazır bulunabilirler.

Bölüm : X

Sekreterlik

Madde — 20.

Teşkilâtın daimî sekreterliği bir genel sekreter ile teşkilât muamelâtını çevirmek için gereken teknik ve idari personelden mürekkeptir.

Madde — 21.

- a) Genel sekreter, kendisince kabul edilen şartlar dâhilinde kongre tarafından tâyin olunur.
- b) Sekreterlik personeli, kongrece tanzim edilen tüzük mucibince icra komitesinin tasdikına iktiran etmek üzere genel sekreter tarafından tâyin olunur.

Madde — 22.

- a) Genel sekreter teşkilât başkanına karşı sekreterliğin teknik ve idari çalışmalarından sorumludur.
- b) Genel sekreter ve personel vazife görürlerken teşkilât dışında hiçbir merciden ne talimat isterler ve ne de kabul ederler. Milletlerarası memur sıfatlarıyla telif edilemeyecek her hareketten içtinap etmelidirler. Teşkilâtın her üyesi hissesine düşen nispette genel sekreter ve personelin milletlerarası mahiyetteki vazifelerinin bu vasfına hürmet edecek ve teşkilât tarafından bunlara tevdi edilen vazifelerin ifası sırasında kendilerini tesir altında bırakmaktan sakınacaktır.

Bölüm : XI

Maliye işleri

Madde — 23.

- a) Genel sekreter tarafından takdim ve icra komitesi tarafından tavsiye edilen tahminler

esas tutulmak suretiyle teşkilâtın masraflarının âzami miktarı kongre tarafından tesbit edilir.

b) Teşkilâtın konferans tarafından tahdit edilen sınırlar içindeki yıllık masraflarını tasdik edebilmek için gereken yetki icra komitesine kongre tarafından verilir.

Madde — 24

Teşkilâtın masrafları kongrece tesbit edilen nispetlerde teşkilât üyeleri arasında taksim edilir.

Bölüm : XII

Birleşmiş milletlerle bağları

Madde — 25

Sözleşme hükümlerinin, devlet olan üyelerin üçte ikisi tarafından tasdik edilmiş olması şartıyla teşkilât, Birleşik Milletler Anayasasının 57 nci maddesine göre Birleşik Milletlere bağlanacaktır..

Bölüm : XIII

Diğer teşekküllerle münasebetleri

Madde — 26

a) Teşkilât uygun gördüğü zaman hükümetler arası diğer teşekküllerle gerçekten münasebetler kuracak ve onlarla sıkı bir iş birliği halinde çalışacaktır. Bu gibi teşekküllerle yapılacak her resmî anlaşma devlet olan üyelerin üçte ikisinin tasdikına iktiran etmek şartıyla icra komitesi tarafından akdedilir.

b) Teşkilât yetkili olduğu her hangi bir mesele hakkında Milletlerarası gayri resmî teşekküllerle ve ilgili devlet muvafakat ederse resmî veya gayri resmî millî teşkilâtlara danışmak ve onlarla iş birliği yapmak üzere harekete geçmek için faydalı her tedbire başvurmakta serbesttir.

c) Devlet olan üyelerin üçte ikisinin tasvibi şartıyla teşkilât, çalışma ve amaçları kendi yetkisi içinde olan Milletlerarası diğer müessese ve teşekküllerin her türlü vazife, vecibe ve gelir kaynaklarını kabul edebilir; bunlar karşılıklı müesseselerin yetkili makamları arasında akdedilen Milletlerarası bir anlaşma veya karşılıklı bir uyuşma ile teşkilâta devredilir.

Bölüm : XIV

Kanuni durum, imtiyaz ve masuniyetler

Madde — 27

a) Teşkilât, üyelerinin her birinin arazisi içinde, amaçlarına erişmek ve vazifelerini yerine getirmek için kendisine lâzım olan kanuni ehliyete mazhardır.

b) (i) teşkilât, işbu sözleşme ile bağlı üyelerinin her birinin arazisi içinde amaçlarına erişmek ve vazifelerini yerine getirmek için kendisine lâzım olan imtiyaz ve masuniyetlere mazhardır.

b) (ii) Keza üyelerin mümessilleriyle teşkilât bürosu üyeleri de teşkilâtın kendilerine verdiği vazifeleri tam bir bağımsızlık içinde yerine getirebilmeleri için gereken imtiyaz ve masuniyetlere mazhar olurlar.

c) Yukarıda sözü geçen kanuni ehliyet, imtiyaz ve masuniyetler teşkilât tarafından birleşik milletler genel sekreterleri ile danışılarak hazırlanacak ve Devlet olan üyeler arasında akdedilecek ayrı bir anlaşmada tasrih edilecektir.

Bölüm : XV

Tadiller

Madde — 28

a) İşbu sözleşmede yapılacak tadillerle ilgili projeler kongrenin tetkikına sunulmadan en az altı ay evvel genel sekreter tarafından teşkilât üyelerine tevdi edilir.

b) İşbu sözleşmede teşkilât üyelerine yeni vecibeler tahmiline lüzum gösterecek surette yapılacak tadiller, sözleşmenin 10 ncu maddesi hükümleri mucibince kongre tarafından üçte iki çoğunlukla tasvip olunacak, devlet olan üyelerin üçte ikisinin kabulü üzerine tadili kabul eden her üye nezdinde ve mütaakiben de - tadili kabullerinden sonra - geri kalan üyeler nezdinde meriyete girecektir. Bu gibi tadiller milletlerarası münasebetlerinden bizzat sorumlu olmıyan üyeler nezdinde ise, bu üyelerin milletlerarası münasebetlerinden sorumlu üyenin tadilleri onların namına kabul etmesi üzerine meriyete girer.

c) Diğer tadiller Devlet olan üyelerin üçte ikisinin tasvibi üzerine meriyete girer.

Bölüm : XVI

Yorumlama ve ihtilâflar

Madde — 29

İşbu sözleşmenin yorumlanması veya tatbikından doğup müzakere yoliyle veya kongre kararıyla hal ve fasledilemiyen meseleler ve ihtilâflar, alâkalı taraflar başka bir tesviye sureti bulamadıkları takdirde Milletlerarası Adalet Divanı Başkanı tarafından tâyin eleilecek bağımsız bir hakeme havale olunur.

Bölüm : XVII

Çekilme

Madde — 30.

a) Her üye Teşkilât Genel Sekreterine bir sene evvel yapacağı ihbarı mütaakıp teşkilâtı terkedebilir; Genel Sekreter yapılan ihbardan teşkilâtın diğer bütün üyelerine derhal malûmat verir.

b) Milletlerarası Münasebetlerinden bizzat sorumlu olmıyan her üye. Bu münasebetlerinden sorumlu olan üyenin veya diğer her hangi bir makamın bir sene evvel yazılı olarak Teşkilât Genel Sekreterine yapacağı ihbarı mütaakıp teşkilâtı terkedebilir; Genel Sekreter yapılan ihbardan teşkilâtın diğer bütün üyelerine malûmat verir.

Bölüm : XVIII

Hak ve imtiyazların taliki

Madde — 31.

Şayet bir üye teşkilâta karşı olan malî vecibelerini veyakut işbu Sözleşmenin kendisine tahmil ettiği diğer vecibeleri yerine getirmekte kusur ederse kongre bu bapta bir karar alarak mezkûr üyenin teşkilât üyesi olmak sıfatıyla haiz olduğu hak ve imtiyazlardan faydalanmasını sözü geçen malî veya sair vecibelerini yerine getirinceye kadar men ve talik edebilir.

Bölüm : XIX

Tasdik ve iltihak

Madde — 32.

İşbu Sözleşme imza eden Devletler tarafından tasdik edilecek ve tasdik vesikaları Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti nezdine tevdi olunacaktır. Tevdi tarihi Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Sözleşmeyi imza etmiş ve teşkilâta girmiş olan bütün Devletlere tebliğ edilecektir.

Madde — 33.

İşbu Sözleşmenin üçüncü maddesi hükümleri mahfuz kalmak şartıyla Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti nezdine bir iltihak vesikası tevdi olunmak suretiyle de teşkilâta dâhil olunabilir. Bu takdirde üyelik iltihak vesikasının tevdi edildiği tarihten itibaren muteber olur ve keyfiyet Birleşik Amerika Devletleri Hükümetince Sözleşmeyi imza etmiş ve teşkilâta girmiş olan bütün Devletlere tevdi edilir.

Madde — 34

a) İşbu sözleşmenin 3 ncü maddedeki hükümleri mahfuz kalmak şartıyla âkid her Devlet tasdik veya iltihakı sırasında işbu Sözleşmenin ancak milletlerarası münasebetlerinin sorumluluğunu deruhde ettiği şu veya bu ülke veya ülke grubu hakkında muteber olacağını beyan edebilir.

b) İşbu sözleşme daha sonra, istenildiği zaman Birleşik Amerika Devletleri Hükümetine yapılacak yazılı bir tebliğ üzerine bir ülke veya ülke grubunda tatbik olunabilir. Ve o ülke için sözü geçen Hükümetçe tebliğin alındığı tarihten itibaren muteber olur; mezkûr Hükümet keyfiyeti ayrıca sözleşmeyi imza ve iltihak etmiş olan Devletlere de bildirir.

c) Birleşik milletler bu sözleşmeyi vesayet altında olup idaresi uhdesinde bulunan ülke veya ülke gruplarında da tatbik edebilir. Birleşik Devletler Hükümeti bu tatbik keyfiyetini sözleşmeyi imza eden veya sonradan iltihak eyliyen diğer Devletlere de bildirir.

Bölüm : XX

Yürürlüğe girme

Madde — 35.

İşbu sözleşme otuzuncu tasdik veya iltihak vesikasının tevdiinden otuz gün sonra yürürlüğe girer. İşbu sözleşme o tarihten sonra tasdik veya iltihak eden her devlet için tasdik veya iltihak vesikasının tevdiinden otuz gün sonra yürürlüğe girer.

İşbu sözleşme imzalanmaya hazır bulundurduğu tarihi taşıyacak ve 120 günlük bir müddet zarfında imzaya açık tutulacaktır.

Ek : I

22 Eylül 1947 tarihinde Washington D. C. de toplanan Milletlerarası Meteoroloji Teşkilâtı Müdürleri Konferansında temsil edilmiş olan Devletler

Arjantin, Avustralya, Belçika, Birmanya, Birezilya, Kanada, Şili, Çin, Kolombiya, Kuba, Danimarka, Mısır, Ekvator, Amerika Birleşik Devletleri, Finlândiya, Fransa, Yunanistan, Guatemala, Macaristan, Hindistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Meksika, Norveç, Yeni Zelânda, Pakistan, Paraguay, Hollânda, Filipin, Polonya, Portekiz, Dominika Cumhuriyeti, Romanya, Birleşik Büyük Britanya Krallığı ile Şimali İrlanda, Siyam, İsveç, İsviçre Çekoslovakya, Türkiye, Sovyet Rusya, Cenubi Afrika Birliği, Uruguay, Venezüellâ, Yugoslavya,

Ek : II

Milletlerarası münasebetleri, 22 Eylül 1947 tarihinde Washington D. C. de toplanan Milletlerarası Meteoroloji Teşkilâtı Müdürleri Konferansında temsil edilmiş şu veya bu Devletlerin sorumluluğu altında bulunup kendilerine has meteoroloji servisleri idame eden ülkeler veya ülke grupları

Fransız Ekvatoryal Afrika, İngiliz Batı Afrika, Fransız Batı Afrika, Portekiz Batı Afrika, İngiliz Doğu Afrika, Portekiz Doğu Afrika, Bermuda Adaları, Kamerun, Seylan, Belçika Kongosu, Kuraso, Oseanya'daki Fransız Müstemlekeleri, İngiliz Güyanası, Hong Kong, Moris Adası, Cap Vert Adaları, Felemenk Hindistanı, Hindiçini, Camaika, Madagascar, Malezya, Fas (İspanyol Fası hariç) Yeni Kaldonya, Filistin, Rodezya, Fransız Somalisi, İngiliz - Mısır Sudanı, Suriname, Fransız Togosu, Tunus.

Aşağıda imzaları bulunanlar, hükümetleri tarafından kendilerine bu bapta usulü dairesinde verilmiş yetkiye dayanarak Mealinin tasdik zmnında işbu sözleşmeyi imzalamışlardır.

Washington'da 11 Ekim 1947 tarihinde Fransızca ve İngilizce olarak ve her iki metinde aynı derecede muteber olmak üzere yapılmıştır. Metnin asli nüshası Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arşivlerine tevdi olunacak ve orası da musaddak örnekleri imza eden ve sonradan katılan bütün devletlere gönderecektir.

İşbu Sözleşme 11 Ekim 1947 tarihinde aşağıdakiler tarafından imzalanmıştır.

Arjantin, Avusturya, Belçika (Belçika kongosu dâhil), Birmanya, Kanada, Kolombiya, Mısır, Amerika Birleşik Devletleri, Finlândiya, Fransa, Yunanistan, Gvatemala, Macaristan, Hindistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Meksika, Yeni - Zelânda, Norveç, Paraguay, Hollânda, Filipinler, Portekiz, İngiltere, Siyam, İsveç, İsviçre, Çekoslovakya, Uruguay, Yugoslavya.

